

ПРИЧИННИЙ ВПЛИВ НА СТАНОВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

Львівський національний університет імені Івана Франка

Анотація. Розглянуто різноманітні фактори, елементи та умови впливу на рівень інвестиційної привабливості. Зосереджено увагу на результатах впливу провідних факторів, під дією яких відбувається трансформація інвестиційного клімату країни.

Ключові слова: фактори; вплив; інвестиційна привабливість; показники.

CAUSAL INFLUENCE ON THE FORMATION OF THE INVESTMENT ENVIRONMENT

Ivan Franko National University of Lviv

Abstract: Various factors, elements and conditions influencing the level of investment attractiveness are considered. Attention is focused on the results of the influence of the leading factors under the influence of which the transformation of the country's investment climate is taking place..

Keywords: factors; impact; investment attractiveness; indicators.

Оптимальна оцінка інвестиційного клімату є важливим завданням для будь-якої країни, яка прагне залучитися підтримкою іноземних інвесторів. Зазначимо, що інвестиційний клімат є доволі динамічним явищем, якому властиво змінюватися з плином часу, що докорінно пов'язане з іншими явищами, які здійснюють вплив на нього.

Власне тому, доцільно розкрити причинний вплив на становлення інвестиційного середовища. Отже, факторами впливу виступають різноманітні елементи та умови, котрі визначають рівень привабливості певного регіону чи сфери. До їх масиву можуть увійти як економічні, політичні, правові, так і соціокультурні компоненти [1].

Якщо розглядати з точки зору класифікації за характером впливу, то можна виокремити дві категорії, такі як прямі та непрямі фактори.

Дію прямих факторів можна трактувати як безпосередній вплив на інвестиційну діяльність. Серед них доцільно виокремити економічну ситуацію, законодавство, технологічний розвиток тощо.

На інвестиційний клімат впливають і непрямі фактори, зокрема : рівень бідності, рівень злочинності, інфраструктура, участь робочої сили, рівень національної безпеки, податки, ліквідність і стабільність фінансових ринків, верховенство права, права власності, нормативне середовище, прозорість та підзвітність уряду.

В цілому, вчені погодилися з тим, що п'ять ключових глобальних сил будуть ключовими у впливі на економіку майбутнього :

– По-перше, зростання цифрових технологій. Технологічні розробки, такі як цифровізація та автоматизація, відіграватимуть важливу роль у стимулюванні інклюзивного та довгострокового зростання, взаємодіятимуть із демографічними змінами та можуть змінити цілі галузі та сектори. Крім того, зростання цифрових активів і нових форм фінансового посередництва — всередині та за кордоном — також сформує міжнародну валютну систему.

– По-друге, важливість сталого розвитку, особливо в контексті зміни клімату. З одного боку, зміна клімату та глобальне потепління матимуть серйозні макроекономічні та фінансові збитки, а також непропорційно завдадуть шкоди деяким, часто вже бідним країнам. Політика, спрямована на пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптацію до них, матиме фіскальні та фінансові наслідки, які можуть вплинути на економічні перспективи багатьох країн. З іншого боку, технологічні інновації

та дифузія, яким можуть сприяти уряди, відіграватимуть вирішальну роль. Це відкриє величезні нові можливості.

– По-третє, роль зміни демографічної ситуації.

– По-четверте, складність геополітики. Зростаючий багатополярний характер світу — з новими гравцями, які набувають впливу, — продовжуватиме впливати на глобальну торгівлю, включаючи ланцюжки поставок і фінансові мережі. Це може змінити нинішній багатосторонній ландшафт і глобалізацію в цілому. Збільшення кількості великих глобальних корпорацій також, ймовірно, створить нові виклики для формування політики в різних сферах, таких як оподаткування, регулювання, надання послуг та ринкова влада.

– По-п'яте, неминучість структурних перетворень.

Стосовно інвестиційної привабливості, то можна виділити три групи факторів, що її визначають [2, с.31-34] :

- статичні, що не підлягають впливу управлінських структур, а тому є не надто керованими;

- інерційні, що для цілеспрямованої позитивної зміни вимагають системного та довготривалого управлінського впливу;

- динамічні, для яких управлінський вплив на них зумовлює відповідне динамічне коливання.

До показників, за якими можна повести критичну оцінку рівня інвестиційної привабливості країни можна віднести наступні : розвиненість законодавчо-нормативної бази держави, рівень розвитку продуктивних сил, рівень розвитку інвестиційного ринку, прозорість та умови провадження інвестиційної діяльності для іноземного інвестора, рівень розвитку фінансово-кредитної системи тощо.

Провідні фактори, що завдають вплив на інвестиційний клімат, можуть бути представлені у різноманітній комбінації, що, в першу чергу, залежить від розвитку певної країни чи регіону.

Багатогранність виокремлених факторів зумовлює потребу збору значної сукупності статистичної інформації та введення в дію необхідного аналітичного інструментарію для оцінювання інвестиційної привабливості. Саме тому для кращого простеження відмінностей, систематизуємо фактори у 3 групи, які на думку інвесторів є визначальними для інвестиційної привабливості країни (рис. 1.).

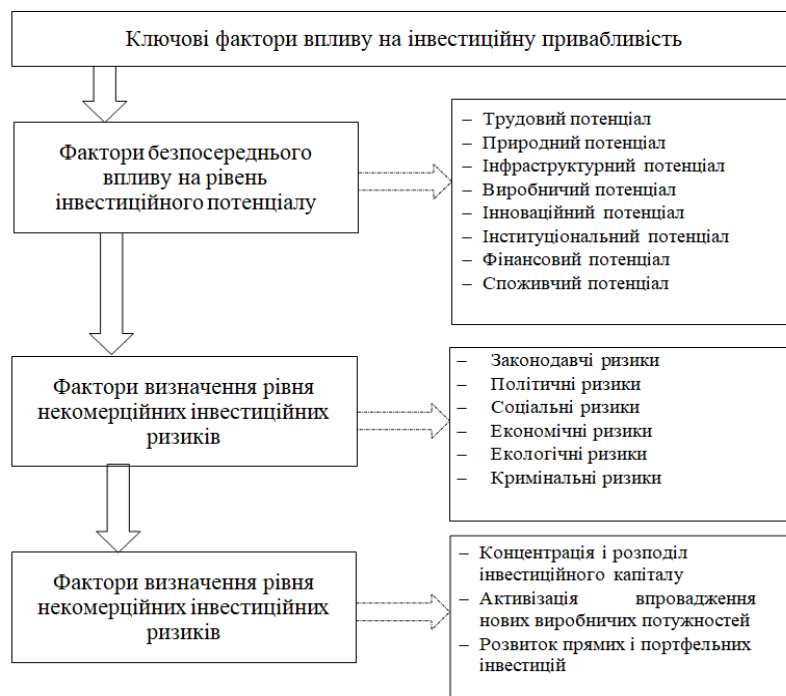

Рис. 1.5. Провідні фактори, під дією яких відбуває трансформація інвестиційного клімату [3, 165-168].

Кожен із вищезгаданих факторів має важливе значення та, при цьому, їх вплив може завдати як негативного, так і позитивного характеру загальній ситуації. Узагальнення щодо декількох наслідків впливу наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Вплив факторів на інвестиційний клімат

Фактори позитивного впливу	Характеристика	Фактори негативного впливу	Характеристика
Економічне зростання	Створює сприятливі умови для розвитку та функціонування бізнесу	Економічна криза	Може призвести до труднощів у веденні діяльності, і як наслідок скорочення попиту на інвестиції
Низький рівень безробіття	Створює сприятливі умови для забезпечення робочою силою	Високий рівень безробіття	Може призвести до зростання виплат на оплату праці і, як наслідок, може негативно позначитися на інвестиційному кліматі
Чітко сформульована нормативно-правова база	Сприяє прозорості і зрозумілості у веденні діяльності	Політична турбуленція	Може викликати втрату довіри, зростання ризиків та призвести до затримки проектів
Високий рівень освіченості населення	Створює сприятливі умови для розвитку людського капіталу	Низький рівень освіченості населення	Може призвести до зниження продуктивності праці та економічного зростання
Розвинена інфраструктура	Стимулює ефективність бізнес-процесів, полегшує впровадження інновацій	Недостатня інфраструктура	Може гальмувати та обмежувати можливості розвитку, призводить до затримок реалізації проектів

Отже, сьогочасний економічний клімат вимагає розробки скоординованих, нефіскально податкових рішень для розвитку стійкості до майбутніх потрясінь. Враховуючи періодизацію останніх трьох десятиліть можна сказати, що сектор приватного значення перебуває в авангарді провідних економічних перетворень у всьому світі. Проведення інтеграцій ринками світового значення та підвищення інвестиційної конкурентоспроможності сприяють безкомпромісному зростанню численних економік.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Удосконалення системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю як інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання: монографія/ авт.кол.; за ред. д-ра екон.наук, проф. В.С. Рудницького- Львів, «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018.- 275 с.
2. Небрат В. В. Особливості механізмів капіталоутворення та інвестування в Україні як чинник фінансових ризиків в умовах війни та післявоєнного періоду / Небрат В. В., Корніяка О. В. // Грааль науки. 2022. № 16. С. 31– 34.
3. Швець Ю. О. Оцінка інвестиційного клімату в Україні: стан, проблеми та шляхи його поліпшення. / Швець Ю. О., Бурдило О. В. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 12, частина 2. 2017. С. 165–168. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/12_2_2017ua/37.pdf.

Шурпенкова Руслана Казимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри облікових технологій та оподаткування, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, e-mail: ruslana.shurpenkova@gmail.com

Shurpenkova Ruslana K. candidate of Economic Sciences, Associate Professor, associate professor, department of Accounting Technologies and Taxation, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, E-mail: ruslana.shurpenkova@gmail.com